

Nr 27.

Av herr Nilsson, Theodor, m. fl., om ökat anslag till bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård.

I 1941 års statsverksproposition punkt 148 i femte huvudtiteln Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård har Kungl. Maj:t för budgetåret 1941/42 äskat ett anslag av 100.000 kronor. I sin skrivelse om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1941/42 hade medicinalstyrelsen beräknat ett belopp av 370,000 kronor som varande behövt. Departementschefen har vid nämnda punkt anfört, att på grund av förhållandena har folktandvården hittills icke kommit att utbyggas i den takt, som man ursprungligen tänkt sig, och departementschefen anser, att man lärer få räkna med att så blir fallet även under nästa budgetår, varför samma belopp som anvisats för innevarande budgetår eller 100.000 kronor anses vara tillräckligt.

Ehuru det icke klart framgår vilka förhållanden departementschefen åsyftar såsom orsak till att tandvårdsorganisationen icke utbyggs i den takt som ursprungligen beräknats torde det dock kunna antagas, att det är förhållandena som sammanhånga med kriget vilka i främsta rummet ansetts hindra den planerliga utbyggnaden på detta område. Utan tvivel ha också antydda förhållanden menligt inverkat på utvecklingen av denna viktiga hälsovårdande verksamhet. Men det är dock enligt vår mening andra orsaker, som i första hand ha gjort att utrustning av folktandvårdspolikliniker gått tämligen långsamt. Främst har det nämligen varit svårigheterna att inom en relativt kort tid åstadkomma lämpliga lokaler för ändamålet. Som bekant skall varje sådan lokal godkännas av medicinalstyrelsen, vilken ställer ganska höga krav på desamma ifråga om utrymmen m. m. I många fall ha nybyggnader måst verkställas och i äldre byggnader omfattande ändringsarbeten företagits. Allt detta har krävt mycket arbete och tagit lång tid. Dessa förberedelsearbeten torde varit av sådan omfattning att de iordningställda lokalerna skolat motsvara behovet enligt den ursprungliga utbyggnadsplanen. Därest anslaget till bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvården även för nästa budgetår skulle utgå med ett så ringa belopp som 100.000 kronor komme de lokaler, som äntligen stå till förfogande och som vållat landsting och kommuner stora kostnader, att stå oanvända för sitt ursprungliga ändamål. Och detta samtidigt som behovet av denna oerhört viktiga hälsovårdande verksamhet, som folktandvården är, blir allt större och allt mera trängande.

De med kriget föranledda förhållandena ha nämligen på olika håll i landet — särskilt i arbetslöshetsområdena — försvårat eller omöjliggjort det frivilliga understödandet av t. ex. tandvården i skolorna. Kommunerna ha icke alltid med sina redan förut stora bördor kunnat påtaga sig ökade utgifter för skoltandvård. Ehuru det förutsattes, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget i första hand skall utgå till de polikliniker, vilkas inrättande, enligt uppgift från landstinget, med hänsyn till tandvårdsbehovet vore mest påkallat synes dock ifrågavarande belopp vara allt för litet för att ens de mest trängande behoven skola kunna tillgodoses.

Medicinalstyrelsen hade i sin förut omnämnda skrivelse beräknat, att det under nästa budgetår borde anordnas 80 à 100 polikliniker. Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget torde icke kunna medgiva inrättande av ens en tredjedel av det sålunda beräknade antalet. Detta synes oss vara så mycket mera beklagligt som det torde kunna antagas att lokaler nu stå till förfogande. Att folktandvården är en hälsovårdsangelägenhet av stor vikt ha vi förut framhållit och torde av ingen kunna bestridas. Inte ens i sådana tider vari vi nu leva, då huvuddelen av landets inkomster måste användas till försvarsanstalter, torde det vara tillrådligt att i så hög grad som skett med berörda anslag inskränka på viktiga sociala och hälsovårdande uppgifter. Det belopp, 370.000 kronor, varom medicinalstyrelsen hemställt, synes oss vara mycket väl motiverat. Då emellertid det statsfinansiella läget tvingar till viss återhållsamhet finna vi oss föranlåtna, att inskränka vårt yrkande till att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, 100.000 kronor, måtte höjas med 100.000 kronor till 200.000 kronor.

Med stöd av det anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte under femte huvudtiteln till Bidrag till utrustning av polikliniker för folktandvård för budgetåret 1941/42 höja det av Kungl. Maj:t föreslagna anslaget med 100.000 kronor till 200.000 kronor.

Stockholm den 19 januari 1941.

Th. Nilsson.

G. W. Källman.

Thore Wennqvist.

Karl H. Andersson.

Ernst Andersson
i Jäger.

John Gustavson
i Guntorp.